

COMPAREIXENÇA DE LA FEDERACIÓ CATALANA DE CENTRES D'ENSENYAMENT DAVANT LA COMISSIÓ D'EDUCACIÓ I UNIVERSITATS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, 29/01/09

I. AGRAÏMENT:

Senyores i senyors diputats.

En primer lloc els vull agrair l'oportunitat que es dóna a l'entitat que represento, Federació Catalana de Centres d'Ensenyament, de poder explicitar el nostre posicionament sobre el projecte de Llei d'Educació de Catalunya. Ho fem amb el compromís i la responsabilitat que implica representar a més de 200 escoles privades concertades que donen servei a 89.500 alumnes, en les etapes educatives d'educació infantil, primària, ESO, Batxillerat i cicles formatius.

Volem fer aquesta intervenció en sentit positiu, amb la voluntat de plantejar el nostre posicionament i fer propostes que, segons el nostre parer, poden enriquir, clarificar i, en aquest sentit, millorar l'objecte, principis i articulat, en general, de la LEC.

II. POSICIONAMENT GENERAL SOBRE LA LEC

Com a organització signant del Pacte Nacional per l'Educació, encarem il·lusionats que Catalunya es doti d'una Llei pròpia, que pugui ser objecte d'un ampli acord, amb la voluntat d'aconseguir que la norma acabi reflectint la realitat diversa i plural del país, de forma que es garanteixi, l'estabilitat del nostre sistema educatiu.

És evident que, tal com queda recollit en el Pacte Nacional per l'Educació, Catalunya compta amb una molt rica experiència pedagògica i d'innovació educativa, amb un ampli i molt divers teixit associatiu i amb un conjunt plural d'iniciatives educatives **que es duen a terme en nombrosos centres públics i de titularitat privada.** Un dels trets que caracteritzen el nostre sistema educatiu és la concurrència, juntament amb els centres educatius públics, **d'una àmplia xarxa de centres de titularitat privada que, aollits al règim de concert, han demostrat, demostren i tenen voluntat de seguir demostrant en el futur, una inequívoca voluntat social en la prestació del servei educatiu de Catalunya, aportant al nostre sistema una dilatada trajectòria i un destacat nivell de pluralisme i diversitat.** Es tracte doncs, de posar els mitjans i abocar tot l'esforç possible per vestir un sistema educatiu de qualitat, que segueixi comptant amb la confiança de la ciutadania i que, **en un marc de llibertat d'ensenyament,** asseguri la igualtat d'oportunitats, l'equitat, l'equilibri territorial, la cohesió

social, i que **sigui especialment curosa amb el respecte, el contingut i abast dels diferents drets ja contemplats i interpretats en seu constitucional i orgànica.** Així doncs, considerem que la Llei d'Educació de Catalunya és una oportunitat única per configurar el sistema educatiu català adaptat a la realitat educativa del nostre país, per tal de propiciar-ne la seva millora, de garantir l'educació per a tot l'alumnat, en condicions d'equitat, en un marc de llibertat i d'igualtat d'oportunitats. Per fer-ho possible, considerem que, la Llei ha de permetre la configuració de polítiques públiques, compatibles en diferents orientacions dels governs que les hagin d'impulsar i aplicar, i que, evidentment, estiguin d'acord amb els principis rectors recollits en la Constitució Espanyola i en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Perquè això sigui possible, és evident que la Llei ha de ésser especialment curosa amb el reconeixement efectiu del dret a l'educació i amb el reconeixement constitucional de la llibertat d'ensenyament, tal i com recull l'article 27 de la Constitució Espanyola.

La Llei ha de prestar una atenció prioritària al professorat i a la resta de personal que presta serveis en centres públics i privats concertats. La qualitat de l'educació depèn radicalment de la qualitat dels docents i aquesta ha de ser sempre millorada. Una atenció prioritària a la seva formació inicial i permanent és imprescindible amb la finalitat de donar resposta a les necessitats i a les noves demandes que rep el sistema educatiu. Així ma-

teix, cal seguir millorant les condicions en què el professorat du a terme la seva feina, i promoure el reconeixement, el suport i la valoració social de la funció docent, **l'exercici de la qual ha de fer-se sota criteris d'analogia en els centres sostinguts amb fons públics.**

La Llei ha de ser, així mateix, especialment curosa **en recollir i protegir la posició singular de la Generalitat en relació amb la llengua i la cultura catalanes i la seva projecció a l'àmbit educatiu**, en els termes que l'Estatut estableix en relació amb els drets històrics, alhora que ha de possibilitar el ple desenvolupament de les competències en matèria d'ensenyament que s'hi contenen. La Llei ha de definir i concretar aquells aspectes que es deriven del desplegament de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, i que singularitzin el nostre sistema educatiu, millorin la qualitat i el dotin de prou estabilitat per assolir els seus objectius.

La Generalitat de Catalunya, com sistema institucional en què s'organitza políticament l'autogovern del país, en exercici de les competències estatutàries ha d'actuar com a veritable administració educativa amb competències en matèria d'ensenyament per tal de garantir la igualtat i la cohesió social en tot el territori de Catalunya, evitant tota ombra de discriminació injustificada qualsevulla que en sigui la causa.

III. ENFOC DE LA INTERVENCIÓ

Les entitats representants dels titulars de les escoles concertades, Agrupació Escolar Catalana, Associació Professionals Serveis Educatius de Catalunya, Confederació de Centres Autònoms de Catalunya i Federació Catalana de Centres d'Ensenyament, hem estudiat en profunditat el contingut del projecte de Llei i hem **elaborat i consensuat un document** on recollim la nostra proposta de modificacions al text del projecte de Llei d'Educació de Catalunya. Ho **hem fet amb esperit de servei al país, posant èmfasi en els drets i obligacions que corresponen a l'Administració educativa, als titulars dels centres, als pares i mares i als professors amb la voluntat de millorar el text del projecte de Llei cara a que ens poguem dotar d'una norma que propiciï, faciliti, faci possible i obligui a la millora permanent del nostre sistema educatiu** i que conduïxi a la contribució de totes les Institucions Catalanes, les organitzacions socials i tota la societat civil amb la finalitat d'arribar a disposar d'un sistema educatiu que assoleixi altes quotes d'equitat i excel·lència on sigui garantit el dret dels alumnes a rebre una educació de qualitat.

El passat dia 19 de gener es va fer entrega a aquesta Comissió de l'esmentat document, aprofitant la compareixença del pare Enric Puig com a Secretari general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya.

Per raons de temps, faré una síntesi del contingut del document ressaltant els aspectes que l'organització que represento considera essencials.

IV. ASPECTES ESSENCIALS. LÍNIES GENERALS

Considerem, que el projecte de llei és clarament millorable en els aspectes següents:

- L'àmbit competencial en favor dels municipis i la zonificació que es proposa, el qual, si no es regula adequadament, podria donar lloc a limitar innecessàriament l'autonomia real i efectiva dels centres educatius.
- El reconeixement del dret dels pares pel que fa a la lliure elecció de centre.
- L'autonomia dels centres.
- El dret dels titulars a establir el caràcter propi del centre.
- Considerem que es limiten indegudament les competències i les atribucions atorgades i reconegudes a la titularitat dels centres educatius. A títol merament enunciatiu, i a tall d'exemple, cal remarcar que en la composició de la comunitat educativa (article 19) i en l'elaboració i aprovació de la carta de compromís (article 20), ni es fa esment a la titularitat.
- La insuficiència del finançament. Cal establir un mòdul econòmic de finançament públic en criteris de sufi-

ciència i d'analogia amb el finançament dels centres públics.

- La possibilitat d'accedir al règim de concert en els ensenyaments de batxillerat i formació professional impartits pels centres privats.

- La determinació d'ajuts a les famílies per l'escolarització en centres privats en el primer cicle d'educació infantil.

- L'homologació de les condicions laborals dels docents del sector privat concertat, en els aspectes de retribució i jornada.

- Els criteris i procés en la programació de l'oferta educativa.

- Les condicions d'accés al règim de concerts.

- El projecte de Llei no preveu establir ajuts addicionals suficients als centres docents privats per a l'atenció d'alumnes amb necessitats educatives específiques.

V. ASPECTES ESSENCIALS. CONCRECIÓ.

1. Autonomia dels centres educatius.

En la nostra opinió, el projecte de Llei no respecta suficientment el pluralisme i l'autonomia dels centres en posar controls addicionals als projectes educatius i, fins i tot, condicionar el futur del concert, per tant, considerem que s'haurien d'introduir modificacions a l'article 85 referent al règim jurídic dels projectes educatius del centres privats sostinguts amb fons públics, amb conso-

nància amb l' STC 5/1981 (fg 8) i STC 77/1985(fg 10) en virtut del qual, quedi explicitat que correspon a la titularitat del centre elaborar i aprovar el projecte educatiu, d'acord amb el caràcter propi i respectant l'ordenament jurídic, i alhora, que la titularitat fomentarà la participació de la comunitat educativa en la formulació del projecte educatiu en aquelles matèries que els correspongui directament, d'acord amb el procediment previst en el reglament de règim interior del centre.

Cal assegurar que la diversitat de caràcters propis pugui desenvolupar-se en projectes educatius diferenciats donat que la llibertat ideològica en que es fonamenta la llibertat d'ensenyament i el pluralisme són elements constitutius del nostre estat de dret.

En la mateixa línia argumental, caldria millorar l'article 161 de forma que es garanteixi el dret a l'educació, l'accés en condicions d'igualtat i la llibertat d'elecció de centre per pares o tutors, donat que, l'establiment de les zones educatives no pot suposar en cap cas una limitació o obstacle a l'exercici lliure d'elecció de centre que comporta la llibertat d'ensenyament. En conseqüència, les zones educatives no haurien de tenir competències que puguin suposar la imposició, directa o indirecta, d'un criteri d'elecció de centre docent basat exclusivament en la proximitat del centre al domicili familiar ni limitar la competència del titular del centre per establir l'ideari i projecte educatiu.

2. Dret d'elecció de centre i programació de l'oferta educativa.

La doctrina constitucional és clara en aquest sentit quan determina que:

a) Els pares tenen el dret fonamental d'elegir per als seus fills el centre docent, públic o privat, que respongui millor a les seves preferències.

b) Els poders públics tenen l'obligació, en el marc de les seves possibilitats, de garantir l'exercici d'aquest dret d'elecció. En aquest sentit la programació de les places escolars gratuïtes per part de les administracions educatives, en els centres públics i en els privats-concertats, té per finalitat garantir l'efectivitat del dret a l'educació i, alhora, el dret a la lliure elecció de centres. No es tracta doncs de garantir només que hi hagi places suficients per a tots els alumnes que hagin de ser escolaritzats, sinó que la diversitat de places, en centres públics i en centres privats concertats ha de garantir també l'exercici dels drets individuals d'alumnes, pares i tutors. L'article 119 de la LOE, que es de caràcter orgànic ho recull de manera precisa i per això, convindria reproduir el seu fonament en l'articulat de la LEC.

L'articulat de la LOE (article 109) precisa que en la programació d'ofertes de places, les administracions educatives harmonitzaran les exigències derivades de l'obligació que correspon als poders públics de garantir el dret de tots a l'educació i els drets individuals dels alumnes, dels pares i dels tutors i que en la realització

d'aquesta tasca, les administracions educatives tindran en compte l'oferta existent de centres públics i de centres privats-concertats. Sobre aquest aspecte seria bo que la LEC recollís que l'oferta educativa planificada ha d'ajustar-se a la demanda.

c) El procés d'admissió d'alumnes en un centre escolar sostingut amb fons públics suposa necessàriament l'existència de una sol·licitud de plaça per part dels pares o tutors interessats en l'admissió sense que, en cap moment, puguin produir-se adscripcions forçoses d'alumnes per l'administració a un centre determinat, ni tampoc per part de comissions d'escolarització i/o oficines municipals d'escolarització. El projecte de llei restringeix el dret dels pares a l'elecció d'escola atorga atribucions impròpies a les oficines municipals d'escolarització.

d) En els centres docents públics la responsabilitat de prendre decisions en l'admissió d'alumnes correspon al consell escolar de cada centre i en els centres privats-concertats el titular de cada centre és el responsable de portar a terme el procés d'admissió d'alumnes donant compte al consell escolar del centre per tal que tingui ocasió de verificar el compliment de la normativa vigent.

e) El dret d'elecció es fonamenta en el dret dels pares/mares de donar als seus fills la formació religiosa i moral que estigui d'acord amb les seves conviccions, per tant és de vital importància:

- El reconeixement que, per raó de la seva diferent titularitat, la xarxa formada pels centres públics és diferent de la xarxa formada pels centres privats-concertats.
- Que la titularitat dels centres privats-concertats té dret a establir el seu caràcter propi i conseqüentment a tenor d'ell el seu projecte educatiu i que els pares/mares o tutors tenen dret, d'acord amb el que s'estableix a l'article 4 de la LODE, a escollir centre docent tan públic com creat per la iniciativa social.

3. Gratuïtat i Finançament

El finançament als centres privats que opten pel règim de concert s'ha d'entendre tal com especifica el Pacte Nacional per l'Educació, com un mitjà per garantir la igualtat d'oportunitats i la gratuïtat, en l'exercici del dret individual a l'educació en un context de llibertat d'ensenyament i en un país, Catalunya, on hi ha una tradició arrelada de diversitat d'ofertes educatives

El projecte de Llei consagra la discriminació de l'alumnat de l'escola concertada no assegurant la gratuïtat en els mateixos nivells que la pública. Tampoc garanteix que el mòdul econòmic del concert sigui suficient per el manteniment dels centres concertats, la qual cosa, comporta l'asfíxia econòmica de l'escola o el sobrecost a sufragar per part dels pares. Així doncs, la LEC ha de resoldre el finançament dels centres concertats el qual és, actualment, clarament insuficient, precisant que el concert educatiu ha de ser l'instrument per garantir la gratuïtat

itat efectiva de l'ensenyament que s'hi presta, establint un mòdul econòmic en criteri de suficiència i també d'analogia en el finançament dels ensenyaments impartits en els centres públics tal com es preveia en el Pacte Nacional de l'Educació. Totes les places escolars en els ensenyaments obligatoris i en el segon cicle de l'educació infantil han de tenir el mateix finançament garantit. Així mateix, per tal de garantir el dret a la lliure elecció de centre, la LEC hauria de preveure el concert dels nivells de batxillerat i de formació professional impartits pels centres privats a Catalunya. Considerem, també, que s'hauria d'establir l'obligatorietat per tal que l'Administració Educativa atorgui ajuts a les famílies per l'escolarització de 0 a 3 anys en centres privats. Proposem que, si és voluntat del titular del centre, els programes de qualificació professional inicial estiguin en regim de concert educatiu.

Segons el nostre parer no s'haurien d'afegir nous criteris, fora dels que ja contempla la llei orgànica, que limitin l'accés al concert educatiu d'aquells centres privats que s'hi vulguin acollir.

4. Corresponsabilitat i escolarització d'alumnes NEE

Per tal de facilitar l'adequada distribució equitativa d'alumnes amb NEE cal que la norma reguli de manera expressa:

a) La incentivació del creixement de l'escola privada amb garanties de concert educatiu

b) Finançament addicional per als alumnes amb NEE: Finançament del cost de les activitats complementàries, extraescolars i serveis escolars.

VI. CONCLUSIÓ.

1. A tall de conclusió, considerem que la Llei general de Catalunya ha d'ésser una Llei especialment curosa en el reconeixement efectiu del dret a l'educació i en el reconeixement constitucional de la llibertat d'ensenyament.

2. Ha d'establir mesures d'incentivació per a la creació de nous centres docents privats i l'ampliació de línies dels existents.

3. Ha de garantir la suficiència del mòdul econòmic del concert educatiu.

4. Ha de preveure la dotació de recursos per a l'atenció als alumnes amb NEE.

5. Ha de propiciar la necessària autonomia dels centres docents i, per tant:

a) La capacitat real de construir un projecte educatiu propi, que en el cas dels centres privats concertats ha de poder incorporar l'ideari o caràcter propi (en els termes i en els límits de la legislació vigent).

b) Possibilitar que els centres es puguin dotar en llibertat, de l'organització que possibiliti la consecució dels

seus fins així com les seves normes de funcionament que han d'ésser recollides en el reglament de règim interior.

VII. ACOMIADAMENT.

Reitero l'agraïment per haver-nos donat l'oportunitat d'expressar el nostre posicionament i els desitjo sort i èxit en la gran tasca que tenen encomanada ja que depèn de vostès que el país es doti d'una norma que, amb el respecte als drets fonamentals, possibiliti la formació intel·lectual acadèmica i humana de les futures generacions.

Gràcies per la seva atenció.